Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 64 FRIDAY, APRIL 3 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 3-го КВІТНЯ 1998 р. Ч. 64 РІК CV

Л. КУЧМА НЕ БОЇТЬСЯ КОМУНІСТІВ

Київ. — Президент України Леонід Кучма, виступаючи на пресконференції, присвяченій візиті фінляндського президента в Україну, применшив успіх Комуністичної Партії у виборах, зазначивши, що повернення до минулого не буде, повідомила 1-го квітня УНІАР.

„Я вважаю, що ваша інформація щодо більшости лівих в парляменті занадто перебільшена — вони не будуть мати більшости у парляменті, — сказав Президент, відповідаючи на запитання журналістів щодо заяв комуністів про намір оскаржити Президента і скасувати цей пост взагалі.

Він зазначив, що ініціювання оскарження Президента — це засіб політичної боротьби лівих. За його словами вони розуміють, що такі дії „абсолютно" безперспективні. „Для цього треба мати, поперше, згоду Конституційного суду, для цього треба мати конституційну більшість, а потім, я хочу вас запевнити, що в Президента як гаранта Конституції достатньо буде заходів для того, щоб приборкати цих ініціяторів — щоб вони більше ніколи не піднімали голову таким чином. Повернення назад не буде. І край, — сказав Л. Кучма.

Він пов'язав результати виборів з тяжкою економічною ситуацією. „Тепер скажіть, будь ласка, як повинні проголосувати виборці, коли ми несвоєчасно сплачуємо заробітну платню, пенсії, стипендії і так далі? — запитав він. — Треба вклонитись їм, що вони є і що вони так проголосували. Ще раз хочу сказати, що я задоволений результатами виборів, бо це буде холодним душем для багатьох політиків і для тих, хто штовхав лідерів партій на змішану систему".

Як відомо, Л. Кучма був проти змішаної системи виборів від самого початку, передбачаючи перемогу лівих, які є більш зорганізовані як центристи і праві.

Підписано українсько-фінляндські угоди

Київ. — 31-го березня Україна і Фінляндія підписали ряд договорів, скерованих на пожвавлення співпраці в торговельно-економічних і науково-технічних питаннях, повідомила УНІАР.

„В економічному пляні ми готові всіляко підтримувати вашу державу і будемо сприяти її співпраці з Европейським союзом", — сказав на пресконференції президент Фінляндії Марті Агтісаарі, який перебував в Україні з офіційною візитою. Виступаючи перед журналістами після зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, М. Агтісаарі наголосив на значній політичній ролі, яку відіграє Україна у Европі. За його словами, багато у чому Фінляндія поділяє зовнішньополітичні пріоритети України.

Під час бесіди віч-на-віч президенти порушили політичні й економічні аспекти співробітництва, висловили обопільне зацікавлення у дальшому розвитку і поглибленні взаємовідносин двох держав.

Президент Фінляндії зустрівся також з прем'єром України Валерієм Пустовойтенком. На переговорах йшлося про ролю українсько-фінських спільних підприємств, впровадження нових промислових і сільсько-господарських технологій, випрацювання спеціялістами Фінляндії.

Пізніше у Білій залі Маріїнського Палацу підписано меморандум Кабінету Міністрів України та Уряду Фінляндії про фінансове співробітництво, меморандум про співпрацю між Міністерством Освіти України та відповідною установою Фінляндії.

Того ж дня відбулось урочисте покладення квітів до могили Невідомого вояка у Парку Слави. Президент Фінляндії відвідав Києво-Печерську Лавру, яка є державним заповідником.

ООН заборонила продаж зброї Югославії

Ню Йорк. — Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй у вівторок, 31-го березня, вирішила накласти ембарго на зброю до Югославії, сподіючись таким способом вплинути на президента Слободана Мілошевіча, щоб зробив деякі поступки для етнічних албанців у Косово.

Тільки Китай стримався від голосування над цією резолюцією Ради безпеки, кажучи, що це не буде допоміжним у переговорах про надання більшої автономії етнічним албанцям у провінції Косово, де вони становлять 90 відсотків населення. Представники Китаю і Росії твердять, що неспокій в Косово загрожує міжнародній безпеці — традиційній причині Ради безпеки вмішуватися в цю справу.

Югославія не хоче допустити до відокремлення провінції Косово та відмовляється відновити автономію, що її в 1989 році С. Мілошевіч скасував. Минулого місяця югославська поліція своєю методою наведення порядку залишила мертвими 80 осіб і занепокоїла міжнародну спільноту можливістю нової війни на Балканах.

На думку аналітиків це ембарго ООН є насправді тільки символічним жестом, бо Югославія та албанські повстанці є дуже добре озброєні. Все ж таки, Владислав Йовановіч, югославський представник до ООН, назвав це рішення Ради безпеки небувалим втручанням у внутрішні справи його країни. Він намагався переконувати, що заворушення спричинили войовничі елементи етнічних албанців, які намагаються відокремити Косово від Сербії, котра разом з Чорногорою творить теперішню Югославію, на що Сербія не може погодитися та ніколи не погодиться під жодними умовами.

Одначе Билл Ричардсон, представник ЗСА до ООН, зазначив, що, навпаки, це рішення шле недвозначний сигнал Югославії, що світ не толерує ватиме насильства і етнічної чистки.

Відкинено позов П. Джовнс проти Президента

Вашінгтон. — У середу, 1-го квітня, несподівано для обидвох сторін і цілої країни, суддя Окружного федерального суду в Літтл Рок, Аркенсо, відкинув судове оскарження Поли Джовнс проти президента Билла Клінтона за його непристойну поведінку супроти неї. Оскарження впродовж багатьох місяців було сенсаційним магнетом нових звинувачень, заперечень і спростувань та започаткувало окреме кримінальне слідство поведінки президента Б. Клінтона у Білому Домі.

Суддя Сузан Веббер-Райт не допустила згаданого оскарження до розправи, бо ствердила, що в ньому „немає справжньої суті". У своєму 39-сторінковому вияснені вона подала цілий ряд інших причин, а серед них і те, що П.Джовнс у своєму оскарженні не зуміла подати фактів для підтвердження притензій, що вона стала жертвою статевого переслідування і потерпіла сильне емоційне виснаження.

Такий несподіваний оборот справи викликав неабияку радість у Президента, Білому Домі та серед його співробітників.

Аналітики уважають, що це був дуже відважний крок судді С. Веббер-Райт, яка на це становище була призначена республіканським президентом Джорджом Бушом, і від самого початку згаданого оскарження була під сильним політичним тиском.

Однак згідно з твердженням експертів, цієї справи ще довго не можна рахувати закінченою, бо адвокати П. Джовнс заявили, що вноситимуть відклик проти рішення судді С. Веббер-Райт. Все ж таки рішення судді майже зовсім унеможливило будь-які заходи конгресових ворогів Президента оскаржити його.

Невідомо покищо, який вплив це рішення матиме на інвестигацію спеціяльного прокурора Кеннета Старра у справах Вайтовотергейту і сексуальних обвинуваченнях Президента.

Починають будівництво міжнародних автомобільних шляхів

Київ (УНІАР). — Кабінет Міністрів України затвердив програму створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні. Як повідомив на пресконференції президент акціонерного товариства "Українські транспортові коридори" (УТК) Григорій Степанський, цей документ став поштовхом для початку праці над згаданою програмою.

Згідно з цією програмою, за словами Г. Степанського, передбачається два напрями розбудови: модернізація та реконструкція діючої транспортової мережі, чим займуться підприємства Міністерства Транспорту України; будівництво та використання нової транспортової мережі. Цю відповідальну працю виконуватиме створене акціонерне товариство "УТК". До статутового капіталу "УТК" входить державна власність у вигляді землі під будівництво автошляхів з усіма необхідними об'єктами інфраструктури.

Особливістю цієї програми є те, що на її здійснення не виділятиметься грошей з українського державного бюджету. За підрахунками фахівців "УТК", виконання програми забезпечить для українських громадян близько 1 млн. робочих місць.

Нові шляхи на 15 відсотків будуватиметься для внутрішнього користування, а на 85 відс. — для міжнародних транспортових коридорів. За попередніми розрахунками, використання тих шляхів приноситиме Україні 5-7 блн. дол. на рік.

У програмі передбачено можливість повернення виданих на будівництво грошей. Інвестори будуватимуть шляхи і вони ж їх використовуватимуть. Привабливість проєкту для інвесторів полягає в тому, що інфраструктура магістралей (відпочинкові місця, станції направи автомобілів, кафе тощо) також перейде у їхнє користування.

Новозбудовані автомобільні магістралі будуть платні. На їх будівництво передбачається видати 17 блн. дол. Триватиме будівництво сім років. Фахівці вважають, що через 13-15 років видатки на будівництво повернуться. Загальна протяжність автомобільних шляхів — 172,000 кілометрів.

Найближчим часом розпочинається проєктування автомобільного шляху Київ—Вінниця, а восени плянується розпочати будівництво цієї ділянки, довжиною 146 км. Будуватиме магістралю спільне українсько-італійське підприємство, яке ще тільки створюється. Проїзд цією магістралею коштуватиме три долари.

Будівництво інших ділянок та напрямів буде здійснюватися залежно від того, як швидко знайдуться інвестори. Пілотний проєкт буде своєрідною візитною карткою для інвесторів і коштуватиме 600 млн. дол. Зараз ідуть переговори з шістьма канадськими компаніями, представниками української діяспори в Канаді щодо включення інвестицій для будівництва таких міжнародних магістралей.

СДПУ(о) виступає проти ліквідації президентури

Київ (УНІАР). — Голова Соціял-Демократичної Партії України об'єднаної (СДПУо) Василь Онопенко в розмові з журналістами засудив наміри депутатів від КПУ домагатися ліквідації президентури в Україні.

На його думку, "сьогодні парляментові насамперед необхідно реалізувати в новому законодавстві головні положення демократичної за змістом Конституції України, вирішувати конкретні проблеми економічного та політичного характеру, а не впадати у спокусу на догоду політичній кон'юнктурі, як було протягом 1992-1995 років". Це, на думку Онопенка, не додасть ні громадського спокою суспільству, ні авторитету Верховній Раді.

В. Онопенко висловив також здивування з приводу заяви голови НРУ Вячеслава Чорновола, що причиною значного успіху "лівих" стала нездатність центристських сил об'єднатися напередодні виборів. "Наша партія оцінила це як невдалий жарт. А наскільки здатний сам Рух до об'єднання, засвідчить те, чи погодяться рухівські депутати увійти в коаліцію з іншими демократичними силами в новому українському парляменті",— зазначив голова СДПУ(о).

Інтелектуальна власність потребує захисту

Київ (УНІАР). — Представник підрозділу боротьби з посяганням на інтелектуальну власність Сергій Лебедь на зустрічі з журналістами сказав, що "на авдіо та відео ринку України склалася неконтрольована ситуація". В цій галузі дуже поширено піратство.

Головною причиною такого стану Ю. Лебедь вважає відсутність досконалих законів. "Навіть постанова Кабінету Міністрів України ч.12/09 про правила роздрібної торгівлі авдіо та відео продукцією, що мала на меті боротьбу з піратством, не діє", — заявив Ю. Лебедь. Він пояснив це тим, що відповідальність за порушення непередбачено ні в Адміністративному, ні в Кримінальному кодексах України.

Органи Міністерства Внутрішніх Справ України перевірили діяльність пунктів роздрібної торгівлі авдіо-відео продукції. Виявлено 796 порушень, порушено 18 кримінальних справ. На думку Ю. Лебедя, результати перевірки були б набагато ефективнішими, якби закони були досконалішими. Отож фахівці підрозділу боротьби з посяганням на інтелектуальну власність готують рекомендації для внесення змін до Кримінального кодексу України.

Росія не дбає про атомову безпеку

Москва. — Московська газета „Комсомольская Правда" оприлюднила сенсаційний матеріял, стверджуючи в ньому, що „в уральській тайзі лежить 'нічия' атомова бомба".

У цій публікації подано історію індустріяльних ядерних вибухів у „народно-господарських цілях" — понад сто разів ядерні вибухи здійснювано поза спеціяльними полігонами. Це твердження газета підкріплює документальними фотографіями. Одну з бомб не встигли привести в дію, бо це вже були часи горбачовської „перестройки".

„Атомові гриби трьох Гірошім сімнадцять літ тому перейшли уральський регіон з півночі на південь, залишивши по собі осередки радіоактивного випромінення. В Гежі за двадцять років радіонукліди вже присутні на 200 нафтових свердловинах, радіоактивне занечищення дійшло до ріки Ками.

„Для очищення території уряд виділив гроші, але до регіону не дійшло ні копійки",— пише газета і запитує: „Скільки може ще пролежати полишена атомова бомба, поки не виросте з півтораметрової величини до чотиристаметрової?".

Українці діяспори голосували досить активно

Київ (УНІАР). — За кордоном взяли участь у виборах приблизно 6,300 осіб, що становить 91 відс. тих, хто перебуває на консульському обліку.

За словами начальника управління кадрів Бориса Корнієнка, це значно більше, ніж сподівалися в українських амбасадах. У минулих виборах голосувало не більше 4,000 осіб.

Б. Корнієнко зазначив, що у виборах мали право брати участь і громадяни, що не перебувають на консульському обліку. На 65-ох закордонних виборчих дільницях випадків правопорушень не виявлено.

Уникаючи точних цифр, Корнієнко зауважив, що українці діяспори голосували переважно за НРУ, НДП і СДПУ(о).

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КОМУНІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ

КИЇВ.— Секретар Комуністичної Партії України надіслав скаргу до Центральної виборчої комісії (ЦВК), Тимчасової слідчої комісії ВР України, яка спостерігає за дотриманням закону під час виборів, до Генеральної прокуратури України і Верховного суду України. Лідер комуністів повідомив, що в Донецькій, Луганській, Харківській, Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській, Запорізькій, Хмельницькій областях їхні спостерігачі зауважили грубе порушення закону під час підрахунку голосів. У заяві наголошується, що спостерігачі "встановили факти спроб зфальшувати результати виборів в одномандатних округах 34, 58, 129, 186, 192". Комуністи знають "з достовірних джерел", що з Адміністрації Президента України у згадані області надійшла "пряма вказівка про необхідність підтасувати результати виборів у багатомандатній, загальнодержавній виборчій окрузі" і тому, на думку авторів заяви, деякі кандидати від КПУ не пройшли до парляменту. ЦК КПУ вимагає негайно вжити необхідних заходів щодо забезпечення суворого дотримання закону про вибори народних депутатів України.

БРАКУЄ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

КИЇВ. — "Україну першою з країн СНД принято до Европейської федерації товариств фінансових аналітиків", — зауважив на пресконференції ректор Київського Інституту Інвестиційного Менаджменту Ярослав Головко. Прийняття України до EFFAS, за його словами, дає можливість пройти курс навчання та скласти загальноевропейський професійний іспит на отримання престижної міжнародної кваліфікації "Сертифікований европейський фінансовий аналітик". Я. Головко повідомив, що спеціялізований навчальний курс "Дипломований фінансовий аналітик" розраховано на професіоналів фінансово-інвестиційної галузі. Його програму зосереджено на темах, якими повинні володіти кваліфіковані фінансові аналітики та менаджери з цінних паперів. Важливою особливістю програми є поєднання міжнародних принципів інвестиційної діяльности з національною специфікою.

ВЕРНІСАЖ "ВІДКРИТА ЗОНА'98"

КИЇВ. — Авдіо-відео-вернісаж "Відкрита зона'98" розпочнеться 3-го квітня в Будинку Кіно",— повідомила директор вернісажу Людмила Гардиладзе на пресовій конференції. Участь візьмуть майже 100 фірм авдіо та відео підприємництва. Під час праці "Відкритої зони'98", її учасники зможуть познайомитися і придбати авдіо та відео програми на ярмарку ліцензійних продуктів, нав'язати ділові контакти, а також взяти участь у "круглому столі" на тему "Авдіо і відео підприємництво в Україні: ринкоформуючі фактори і сучасна ситуація". До участи в цьому "круглому столі" запрошено представників 20 міністерств та управлінь України, що мають відношення до авдіо та відео ринку.

КІНЕМАТОГРАФІЯ НЕ ЗАХИЩЕНА ЗАКОНАМИ

КИЇВ. — Міністерство Культури і Мистецтв України готує законопроєкт для подання в парлямент нового скликання про внесення змін до закону про кінематографію. Начальник Управління кіно-відео прокату Юрій Релешко під час зустрічі з журналістами у Міжнаціональній корпорації "Фільм-маркет" повідомив, що праця над законопроєктом завершується, після чого документ буде погоджено з фахівцями Міністерства Юстиції України. За словами Ю. Релешка, змін потребують деякі статті Адміністративного та Кримінального кодексів України, що стосуються демонстрування і тиражування фільмів.

ФАРМАКОЛОГІЧНА ВИСТАВКА

КИЇВ. — Тут відкрилася XII Міжнародна спеціялізована виставка медичних препаратів "Фармакологія '98". Її організували компанія MDMT GROUP та СП "МДМ — Україна". Співорганізаторами виступили Експоцентр "Наука" Національної Академії Наук України та Центр "Український дім". У виставці беруть участь понад 40 українських та закордонних фірм, а також Український Інститут Фармакології та Токсикології, Інститут Екогігієни та Токсикології ім. Л. Медведя.

ЗАБОРОНЕНО ЛОВИТИ РИБУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Республіканський комітет охорони довкілля і природних ресурсів Автономної Республіки Крим оголосив двомісячник з охорони рибних запасів, що триватиме від 1-го квітня до 31-го травня включно. На цей період припадає розмноження більшости видів прісноводних риб, які живуть в кримських водосховищах, тому аматорське рибальство в квітні і травні буде сильно обмежено. За порушення правил рибальства громадян каратимуть фінансово. Правилами рибальства заборонено продаж і закуп цінних видів риб і безхребетних.

У СВІТІ

З ЄРЕВАНУ, СТОЛИЦІ ВІРМЕНІЇ, повідомили, що у вівторок, 31-го березня, їхній націоналістичний прем'єр-міністер стане наступним президентом країни перемігши у виборах, які зосереджувались на економічному занепадові в країні, колишнього совєтського лідера. Центральна виборча комісія позвітувала, що з підрахунків 86 відсотків голосів виглядає, що 43-річний Роберт Кочарін здобув 59 відсотків голосів у порівнянні з 41 відсотком здобутих колишнім комуністичним лідером Вірменії Кареном Демірчіяном. Головним закидом зі сторони опозиції до Р. Кочаріна є брак його досвіду, бо він має за собою всього один рік практики при владі.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД, у вівторок, 31-го березня, вирішив, що Національний архив мусить передати звукозаписні тасьми президента Ричарда Ніксона, на котрих є записано понад 820 годин його розмов у Білому Домі, керівникам спадщини колишнього президента. Одноголосне рішення тричленної суддівської комісії відноситься до всіх записів його особистих розмов і базується на рішенні Верховного суду з 1977 року. Згідно з цим державний архив мусить негайно передати всі згадані матеріяли у призначене місце, не зважаючи на твердження відповідальних чинників Національного архиву про те, що історично важливі частини згаданих тасьм, які є суміжними до особистих частин, можуть бути втрачені, коли їх будуть відокремлю-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Питання, на яке ніхто не знаходить відповіді

Раз-у-раз стає тепер перед усіми питання „чому", коли роздумувати і розглядати з різних сторін жахливу трагедію, що сталася перед кількома днями в маленькому містечку Джовнсборо в стейті Аркенсо і яка далі стоїть на першому місці у пресі та в інших засобах масової інформації. Справді, можна ставити питання „чому" і як це можливе, щоб два малолітні хлопці, дірвавшись пальної зброї, застрілили так, фактично, без причин п'ятеро осіб, в тому чотири малолітні, як і вони, шкільні товаришки та учительку, яка старалася собою охоронити одну із своїх учениць.

Бо як можна зрозуміти, щоб 13-літній хлопець придумав таку помсту на дівчину, яка не хотіла мати з ним нічого спільного, та ще намовив молодшого на два роки кузена допомогти йому стріляти „усіх, що нас не люблять".

Бо як можна зрозуміти, що малолітні хлопці вміли орудувати зброєю та ще і могли її мати, чи пак вкрасти з родинних домів, враз із автом, яке старший із хлопців поповадив до школи, хоча на це не мав права.

До сьогодні питання причини того безумного убивства стоїть одвертим і викликує лише постійне здивування, страх та десятки пояснень психологів, учителів, священиків та батьків. Ніхто однак не може зрозуміти того вчинку і не може пояснити його причину.

Розуміється, як завжди у таких незрозумілих випадках преса та знавці дитячої психології відразу подають інші подібні випадки, що сталися в сучасному часі на американському континенті, а їх було споро, як і взагалі багато злочинів, у яких брали участь малолітні або молоді студенти чи інші, які щойно розпочинають життя.

Але правдоподібно з уваги на вік виконавців злочину спокійне далеке містечко в Аркенсо стало тепер славним в цілому світі, бо про жахливий злочин повідомляла дослівно преса цілого західнього світу.

І тут саме насувається ще інше питання „чому", а саме чому преса сьогодні в пошуку за сенсацією і вістками, які притягають читачів, інформує надто широко про всі злочини, але не подає до того ані аналізи їх причини, ані аналізи сьогоднішнього стану моралі серед молоді в загальному. Чи не допомагає до того сильно ще інший засіб масової інформації, а це візуальний — телевізія? Чи може завдяки телевізії малолітні не розрізняють де кінчається гра, а де починається дійсність? Чи не приглядаються вони надто часто до злочинів і це як видуманих, так і правдивих, про які звітують в телевізійних новинах?

Правда, у випадку останнього безумного злочину важливу ролю відограло також обізнання хлопців із зброєю, що не є зовсім самозрозумілою справою, але це ніяк не може бути достатнім оправданням до того, що сталося. Даремно усі шукають оправдання, а вже зокрема журналісти з американської преси та телевізійні журналісти і коментатори. У одних причиною видається орудування зброєю, у других приклад із кримінальних фільмів, у ще інших брак родинного життя та родинного виховання. Розуміється, крик за гострішими законами відносно купна зброї іде також голосно та широко. Стоїть також ще одвертим питання як покарають так молодих злочинців, коли закон Аркенсо не дозволяє засуджувати на рівні з дорослими, за будь-який злочин дітей нижче 14 року життя.

Однак нам видається, що поруч усіх цих запитів та сумнівів, які викликав жахливий випадок у школі в Джовнсборо, найважливішою залишається широка і загальна проблема розвитку та психіки теперішньої молоді в цілому світі, цієї, що ще у шкільному віці, часом дуже навіть вчасному. Скільки випадків злочинів, убивств, крадежей, побиття, реєструємо постійно не лише в ЗСА, але і у країнах Західньої Европи і в нам близькій Україні та сусідній Польщі. А про скільки таких випадків не маємо змоги дізнатися. Все це вказує на те, що злочин у Джовнсборо, хоча є яскравим, але не єдиним випадком і тому треба б ставити питання у глобальному маштабі: що буде невдовзі з людством, коли сьогодні діти вбивають?

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Сергій Грабовський,
Київ

ТРОЯНСЬКИЙ СЛОН

Соціяльно-Ліберальне Об'єднання України (скорочено СЛОн) розпочало створення ініціятивних груп для проведення референдуму з питань про офіційний статус російської мови і приватну власність на землю в Україні. Такі ініціятивні групи, зокрема, створено в Харкові та Одесі. Яку мету насправді ставлять перед собою лідери СЛОна, ініціюючи ці акції?

Найперше пояснення, що спадає на думку — елементарна самореклама. Адже, попри гучну назву, Соціяльно-Ліберальне Об'єднання (СЛОн) не має в активі справжньої підтримку виборців і, відповідно, шансів перебороти чотиривідсотковий рівень.

Економічна програма об'єднання являє собою пропагандивну еклектику, якої чимало і в інших партій; більш-менш помітних політиків загальноукраїнського маштабу в виборчому списку СЛОна також немає, то ж розголос навколо референдуму, що повинен засвідчити, як програмне бажання СЛОна до орієнтації на Росію, так і віданість ринковим реформам, може поспріяти піднесенню репутації об'єднання в очах частини виборців і преси.

Але, як видається, самих деклярацій про державний статус російської мови сьогодні замало, щоб стати популярним. Адже на цій ідеї спекулює чимало політичних організацій відверто антидемократичного спрямування — від комуністів до „Трудової України". Що ж стосується приватної власности на землю, то цю ідею успішно обстоюють праві партії.

Політики, котрі очолюють СЛОна, не можуть не розуміти, що розгортають, власне, широкомаштабну провокацію й кампанію обдурення населення. Адже стаття 10 Конституції, що фіксує державність української мови, належить до тих положень основного закону, які не може змінити жоден референдум, проведений з ініціятиви тієї чи іншої партії. Порядок зміни статтей, що належать до першого розділу Конституції, взагалі дуже складний (і це правильно, бо йдеться про засадничі положення існування держави).

Законопроєкт про зміну цих положень має подаватися до Верховної Ради або Президентом, або не менше, як двома третинами конституційного складу самої Верховної Ради. Після цього цей законопроєкт схвалює також двома третинами конституційний склад парляменту і затверджує всеукраїнський референдум, якого призначає Президент. На додачу до цього, впровадження російської мови як офіційної виглядає як обмеження прав використання української мови як державної, а подібні обмеження вносити до Конституції не можна (див. статтю 157).

Сьогодні соціологічні опитування засвідчують дуже скептичне ставлення більшости українських громадян до приватної власности на землю.

Що ж стосується російської мови як державної, то цю тезу підтримують в абсолютній більшості прихильники повернення України до комунізму. Постає питання: яку ж ролю відвели собі лідери СЛОна, ініціюючи референдум з обох цих питань?

Припустимо, що референдум відбувся. Необхідної кількости голосів питання про приватну власність на землю не набере (адже праві партії гарантовано не підтримають сам факт СЛОнівського референдуму як акції антидержавної).

А от питання щодо статусу російської мови як офіційної може набрати відносну більшість учасників референдуму (під умовою потужної ідеологічної підтримки з боку російських засобів масової інформації та комуністичних сил). Отримав же Леонід Кучма 1994 року відносну більшість голосів (але менше, ніж 50 відс. всього електорату), виступаючи під цим гаслом.

Що ж означатиме такий результат сьогодні? Власне, нічого, бо він не матиме жодної юридичної сили. Але приблизно рік реальні питання реальних реформ в Україні і позитивних трансформацій у вищих інстанціях влади будуть відсунуті на задній плян.

То чи випадково деякі політологи, говорячи про Соціяльно-Ліберальне Об'єднання, вживають вираз „троянський СЛОн"?

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА
Д-р Юліян Мовчан

Медичні новини

Людина із серцем... у животі

Так, виходить, що й таке буває...

Віднедавна Юрген Дазер, робітник одного з мюнхенських передмість, має два серця: одне його власне, у якому працює лише права половина, а інше — штучне, яке розташоване у животі і працює замість лівої частини „живого серця". В чому справа?

А в тому, що Ю. Дазер потрапив у лікарню наприкінці 1985 року з підозрою на запалення легень. Але досить швидко лікарі знайшли, що їхній 25-річний пацієнт страждає від слабкости серцевого м'яза, і тому вони мали єдиний вихід — перещеплення серця. Але біда в тому, що юнак перебував на самому кінці довгого списку тих, хто на черзі очікував на людські органи для трансплянтації. Тоді й виникло рішення вживити в організм хворого машину під назвою „новакор", яка повинна підтримувати серце доти, поки підійде черга Дазера на перещеплення правдивого серця.

Після операції пацієнт був введений у стан штучної коми і лише через місяць проснувся. Перше, що він відчув, це було механічне цокання в животі. Що ж перещепили хворому лікарі?

Новакор — це електромагнітна помпа, яка немов „третя" камера серця приєднується до системи кровообігу і таким чином перебирає на себе функцію серця в ділянці кровопостачання крови для організму. Новакор підживлюють і подають йому певні „команди" за допомогою невеличкого приладу, що його пацієнт носить у своїй торбині. Пристрій зв'язаний тоненьким кабелем із штучним серцем. Із 25 хворих, які вживали систему новакора, лише троє померло незабаром після операції. (За матеріялами газети „Ваше Здоров'я" за 13–19-го квітня 1997 року).

Перещеплення проти діябету

Як довідуємося з преси, американські вчені з університету в Маямі пропонують новий спосіб лікування одного з видів діябету (цукриці), при якому відпадає необхідність у щоденних ін'єкціях інсуліни. Деякі форми діябету, в тому числі рання або дитяча форма його, спричинюється майже повною відсутністю гормону інсуліни — через вроджену знижену функцію підшлункової залози, яка його виробляє. Через відсутність інсуліни організм таких людей не в змозі переробляти цукор у крові, що спричинюється до порушення діяльности мозку, нирок та органів зору.

Спеціялісти з Центру досліджень діябету Університету Маямі пропонують хворим на діябет I-го типу робити перещеплення комбінації клітин здорової підшлункової залози з клітинами кісткового мозку. При таких перещепленнях клітини підшлункової залози забезпечують нормальне вироблення інсуліни в організмі, а клітини кісткового мозку попереджують відторгнення організмом клітин підшлункової залози. Тепер вчені посилено вивчають цю методу лікування діябету 1-го типу (див. початок цієї нотатки), до речі, найнебезпечнішого для здоров'я, і вважають, що найближчим часом такі хворі зможуть обходитися без ін'єкцій.

У нове століття — без поліомієліту

Як пише кореспондент газети „Ваше здоров'я" з Італії Луїджі Джованьйолі (число за II—17-го травня 1997 року), коли настане 2000 рік, перший успіх випаде на долю медицини: із списку небезпечних недуг буде викреслено поліомієліт, який ще в 70-их роках призводив до смерти або паралічу більш як 10,000 дітей щорічно.

Останні випадки поліомієліту в ЗСА і розвинених країнах Заходу були зареєстровані в кінці 80-их років, а остання дитина, вражена цією хворобою, була виявлена в Перу (серпень, 1991 року). Однак, і понині випадки поліомієліту зустрічаються в центральній та західній Африці, а також у Південній Азії. Але є приводи для оптимізму — це різке зменшення на захворювання в тих частинах земної кулі, де і досі є поліомієліт. Такі результати досягнені завдяки проведенню щеплення проти поліомієліту. Світова організація охорони здоров'я посприяла тому, що у країни, які розвиваються, було надіслано 2,5 блн. вакцин (пересічно це забезпечує 100,000 нових щеплень на рік).

Показовим прикладом в цій ділянці є приклад Китаю: в той час, коли в 1990 році там було виявлено 5,000 нових випадків поліомієліту, в минулому році їх було тільки 5. В теперішньому році ця кількість там має бути рівна нулю. Так само, як і в усьому світі.

Євген Рослицький

Батькам до уваги: втрата здорового розсудку

До такого болісного висновку прийшов відомий в Америці родинний психолог Джан Розмонд, висловлюючи свої думки в маямському „Геральд". Його спостереження відносно способів „модерного виховання" дітей, запроваджених спеціялістами в цій ділянці заслуговують на увагу наших батьків, вихованців та освітян і можуть виявитися корисними для загального добра, для добра нашого молодого покоління, а з тим і нашого буття на цій землі.

Із своїми доповідями він виступав по багатьох містах, аналізуючи теперішній стан і наслідки „модерного виховання" дітей, щоб на тій підставі прийти до ясних висновків і висловити конструктивні рекомендації.

На одній зустрічі, із понад п'ятьма сотнями батьків, він звернувся до них з відносно простим запитанням: „Скільки із вас є певними, що теперішня поведінка ваших дітей є така добра, якою була ваша у їхньому віці?". Він сподівався принаймні сотні піднесених вгору рук. Але, на превелике здивування, на 500 батьків не піднеслась ні одна рука, вказуючи на їхнє повне незадоволення „новітніми" методами виховання дітей, які не дали обіцяних експертами результатів.

Заскочений таким несподіваним становищем батьків, він повторив свій експеримент в іншому місті. На приблизно 750 батьків там вгору піднеслось всього п'ять рук! Це повторив він ще в одному місті, де на 800 батьків піднеслось 10 рук.

Розглянувши факти, він прийшов до беззаперечного висновку: „Добра поведінка наших дітей приносить користь усім: дітям, їхнім батькам, їхнім громадам та цілій країні... Однак наші праматері та прабатьки краще вив'язувалися із своїх виховних завдань, аніж сьогоднішні батьки". Тим часом новітні експерти й далі вмовляють у нас, що „... тодішня поведінка дітей осягалася великим коштом пошкодження психологічного здоров'я дітей, коштом їхнього щасливого дитинства..." Чи справді воно так? На запитання, звернене до численних слухачів, „чи вони вважають, що, коли вони самі були дітьми того віку, то їхня поведінка була загально доброю?" — три чверті батьків заявили: так! Після цього він звернувся до всіх, які „мали щасливе дитинство", рук не опускати. І „...рук опустилося дуже, дуже мало". Тим заперечили вони твердження експертів про своє „психологічне пошкодження" та про „нещасливе дитинство".

„Виходячи із заложення, що моїми слухачами не були тільки пересічні американські батьки, але також і сумлінні та дбайливі, з добрими намірами, то стає ясно, що самих добрих намірів не вистачає, щоб діти були добре виховані", — зауважив він з певною іронією. А щодо теперішнього стану виховання дітей, то він рекомендує:

— Повернення до клясичних методів виховання дітей, базованих на довголітньому досвіді й практичних вислідах.

— Застосування традиційних „понадінтелектуального та понадпсихічного підходів", базованих на засадах доброї поведінки, а не на засадах задоволювання забаганок чи примх дитини. Це не значить, що почування дитини не треба враховувати чи що вони не є важливими... бож „колишні батьки" їх не відкидали, а здавали собі справу з того, що дитині конечно є час від часу себе „зле" почувати, хоча б і не надовго, коли вона скоїть „щось злого". Це — в ім'я загального добра, а головне — добра самої такі дитини.

— Бути свідомим того, що поки самі діти не є спроможними зрозуміти потребу самоконтролі свавільної поведінки, то обов'язком батьків є якраз виконання цього важливого завдання.

— Конче потрібно зро-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

Вінницька трагедія XX століття

„Народовбивство в Україні: офіційні матеріяли про масові вбивства у Вінниці", редактор перекладу Олег Романів, Львівська Обласна Історично-Культурологічна Організація „Меморіял", Наукове Товариство ім. Шевченка і Фундація Українського Вільного Університету, Львів, 1995, 264 стор.

I

XX століття було наскрізь трагічним для українського народу. Він переніс чимало небувалих політичних та етно-демографічних катаклізмів, що були пов'язані з встановленням і закріпленням російського большевизму в Україні. „Побудова соціялізму" та „формування нової совєтської людини" здійснювалися шляхом тотального терору супроти інтелігенції, робітників та простих громадян, в яких совєтська влада вбачала потенційних ворогів свого нового утопічного ладу. Таким чином Україна і її багатостраждальний народ стали епіцентром небувалих в історії людства катаклізмів. Робилося це з метою перетворити волелюбний народ у покірну масу, тобто у бездушний матеріял для побудови російсько-совєтської нації, нового світового утопічного порядку та жорстокого політичного ладу.

„Саме тому, — пише Олег Романів у своїй чітко продуманій передмові, — надзвичайно цінними є свідчення та офіційні документи про злочини супроти України та методи дій опричників системи у найжахливіші періоди, коли терор проти українського народу був близький апогею. Йдеться власне про тридцяті роки, що попереджали початок Другої світової війни. Якраз до таких унікальних документів належать збережені випадково, можливо, лише у декількох примірниках, офіційні матеріяли міжнародної комісії 1943 року про масові вбивства у Вінниці" (стор. 4).

Трагедія сталася не випадково. Її викликали поважні історичні та політичні причини глибокої недовіри совєтської окупаційної влади до українців цього регіону. Масові арешти, застрашування, тортури примушували невинних людей признаватися до зфабрикованих совєтськими органами безпеки злочинів, що в свої останній фазі привело до масового вбивства ув'язнених. Все це робилося приховано перед чуйним оком місцевого населення, але зберегти таємницю большевикам таки не вдалося. Незважаючи на терор, серед народу з'являлися відважні люди, які пильно слідкували за кожним кроком большевиків, в місті кружляли чутки про вбивства владою ув'язнених людей. У 1941 році, під час свого спочатку непереможного походу на схід, німці не цікавилися справами масових могил з минулого, вони тоді вірили у свою військову перемогу й не хотіли вступати в будь-яку психологічну війну з совєтським режимом, тому й не звертали уваги на розповіді місцевого населення. Поразка під Сталінградом, у лютому 1943 року, змінила їхнє наставлення. Тому вже 12-го квітня вони вперше повідомили світ про розкриття масових могил польських офіцерів у Катинському лісі, приблизно за 200 км. на захід від Москви, а місяць пізніше (24-го травня) з'явилося офіційне повідомлення про масові могили українців в околицях Вінниці. Розкриття масових могил у Вінниці спочатку не було на пріоритетному списку нацистської пропаганди, а це вказує на те, що ініціятива провести це розкриття таки вийшла від місцевого населення і його представників, а не від німців. Таким чином, вінницька громада домоглася своєї мети — розкрити большевицьку брехню не лише для себе, але й для навколишнього світу.

Вінницький кривавий злочин всесторонньо висвітлено в наступних розділах перекладу німецьких першоджерел: I. „Судово-медична частина" (звіт голови Німецького товариства судової медицини та криміналістики, секційний протокол, звіт, протокол міжнародної комісії закордонних судово-медичних експертів та протокол, складений професорами судової медицини з німецьких університетів); II. „Кримінологічна частина" (звіт про результати кримінологічного розслідування масових вбивств у Вінниці, протоколи поліційного переслухання окремих осіб у зв'язку з масовими вбивствами у Вінниці); III. „Юридична частина" (звіт д-ра Ціглера, президента сенату, протоколи опитування); „Список жертв, розпізнаних у вінницьких масових могилах"; „Джерела, публікації, що стосуються піднятої теми".

Стисло і в фахово розробленому пляні поданий звіт німецького уряду про Вінницю (1944 рік). Уже у вступних ремарках стверджено українську місцеву співпрацю у розшуках масових могил. А далі, що цивільна німецька адміністрація довідалася про це взимку 1942-1943 років, коли місцеві українці вказували на три місця масових поховань: фруктовий суд, старий цвинтар, парк культури та відпочинку, й домагалися їх розкриття. У матеріялах зовсім не згадується про те, чому німці зволікали з розкриттям могил. Вступ, в основному, написано прихильно, навіть із зазначенням певного співчуття, що, мовляв, могили українців у Вінниці послужать пригадкою про неозначене число таких могил на території розлогого Совєтського Союзу.

Медичний звіт про вбивства написаний зразково. Він складається з загальних інструкцій, підготови заходів, опису складу Комісії та опису всіх трьох місць поховання. Далі слідують такі заходи, як добуття тіл, підрахунок їхньої кількости, ідентифікація жертв і ствердження їх віку, встановлення причини смерти, опис вогнепальних ран і доказів стріляння з близької віддалі, опис методів (накладання пут і зв'язування жертв та затикання рота) і місця вбивств, встановлення часу смерти. На підставі усіх вище названих даних Комісія ствердила, що розстріли й поховання жертв відбулися приблизно п'ять років тому, а саме: в 1938 році, а частинно, може, і наприкінці 1937 року. Чоловіки були в основному середнього віку й усі відповідно зодягнуті. 49 із 169 жіночих трупів було зовсім голі. Це були в основному молоді й середнього віку жінки. У стравоході двох трупів знайдено глину, а це доказує, що вони були поховані живцем та що їхню смерть спричинило задушення.

(Закінчення буде)

Допомога Сиротам в Україні зростає

Товариство Допомоги Сиротам в Україні, яке вже сьогодні розпочало сьомий рік своєї важливої праці, може з гордістю сказати, що успіх є великий.

Цим разом, як звичайно, хочу відповісти на питання, які ми одержуємо від спонзорів, але перед тим хочу висловити велику подяку нашій пресі, яка завжди безкоштовно інформує громадянство про працю товариства. Завдяки нашій пресі до товариства звертаються люди, які беруть під свою опіку тих нещасливих сиріт, які розкидані по території всієї України.

Завдяки людям доброї волі, а також нашим організаціям і кредитівкам, можемо нести цю допомогу.

Від того часу, коли з'явився між останній допис про працю товариства, відбулося багато змін, про які хочу повідомити наших читачів.

Тепер у товаристві зареєстровано 856 дітей у віці від 6 до 16 років, які отримують по 45 дол. квартально. Гроші пересилаються електронічно квартально з банку Самопомочі в Ню Йорку до банку в Києві, а потім по містах, де безкоштовно працюють жінки, які їх роздають дітям.

Чи ці 180 дол., виплачені за рік спонзором, що 15 дол. на місяць, йдуть тільки до сиріт, чи також на адміністративні видатки? Всі 180 дол. йдуть прями до дитини, а адміністративні видатки, такі як, наприклад, папір, конверти, посилки тощо покриваються добровільними податками людей і організацій, які не є постійні спонзори, а дають тільки одноразову допомогу.

Хто платить працівникам товариства? Ніхто. Всі працівники працюють добровільно і не одержують ніякої заплати.

Чи віроісповідання дитини або рідних дитини має значення при наданні дитині допомоги? Як відомо, релігійна неодностайність, яка, на жаль, все ще існує між українцями, є нашою великою проблемою. Тому, щоб не виносити непорозумінь, релігійну приналежність ми не беремо під увагу при наданні нашої так необхідної сироті допомоги. Діти дружно живуть і спілкуються між собою, не звертаючи уваги на те, до якої церкви їх водять опікуни.

Чи дитина з російським прізвищем має право на нашу підтримку? Таких питань багато, особливо від галичан, тому відповім докладніше. На Україні, особливо на східній, багато прізвищ мають нетипові українські або й російські закінчення. За часів царської Росії, а найбільше за часів совєтської Росії, в Україні (а спеціяльно в східній) не мали можливости дістати працю, як їхні прізвища закінчувалися на „енко" чи інші. Багато з тих українців, щоб утримати родину, зміняли свої прізвища з Іваненко на Іванова, або з Хрущ на Хрущов, бо з такою зміною прізвищ вони змогли дістати працю. Сьогоднішні покоління не знають, хто і коли змінив прізвище, і ми повинні їх прийняти зі зрозумінням.

А іноді це зовсім нічим не пояснюється і всі покоління того чи іншого прізвища живуть і завжди жили на Україні, по документах належать до української нації і нічого спільного з Росією або з якоюсь іншою нацією не мають.

Тому звертаюсь до спонзорів, щоб не звертали великої уваги на прізвище, тому що воно не завжди означає національну приналежність. За кожним з цих прізвищ, які часами не подобаються, б'ється дитяче серце маленької людини, яка робить свої перші кроки у велике життя і сьогодні так потребує нашої з вами допомоги.

Як підбираються сироти загинулих членів міліції, служби безпеки та вояків у Боснії? На наш заклик у пресі відгукнулось багато бажаючих спонзорувати зокрема дітей загиблих військових та міліції. Списки прізвищ цих сиріт ми одержуємо з Міністерства Внутрішніх Справ України і вони все ще продовжують надходити. Так що нам завжди потрібні нові спонзори.

Скільки сиріт може спонзорувати одна людина? В нас є спонзори різні, кожний спонзор може спонзорувати стільки дітей, на скільки його фінансова спроможність. Є спонзори, які спонзорують одну дитину, дві дитини, п'ять і десять. Маємо також жертвенного, співчутливого спонзора професора Емілііяна Якіна, який спонзорує 180 сиріт вже другий рік. Це є людина, перед якою треба схилити голову. Товариство допомоги в імені сиріт щиро дякує всім спонзорам і тим, хто в різний спосіб допомагає в дуже тяжкому їхньому житті.

Чи спонзорами є тільки українці? Ні. Серед наших спонзорів є досить багато людей неукраїнської національности, які вже довший час працюють з нами і дуже зацікавлені в цьому. Завдяки нашій програмі спонзори листуються з дітьми, маючи таким чином повну контролю над своїми грішми. Ми цим людям, які не володіють українською мовою, перекладаємо ці листи і вони цілком задоволені такою співпрацею і ми їм дуже вдячні за їх доброту, чуйність і зрозуміння.

Чи товариство займається висилкою одежі, харчів та інших необхідних дітям речей? Так. Посилки висилаємо по містах України, де маємо відповідальних за це людей, які роздають їх потім дітям.

Чи добровільні пожертви на допомогу сиротам є звільнені від податків? Так. І товариство висилає спонзорові в кінці року спеціяльну посвідку-звільнення від податку #Ex 209 451 з визначенням витраченої суми грошей.

Чи можуть спонзори адаптувати дітей, яких спонзорують? Таких бажаючих є немало. В житті — як на довгій ниві. І біда і радість, і щастя і горе. Все трапляється. Переписуються спонзори з дітьми роками і життя бере своє: прив'язуються до них, як до рідних, і хочуть зробити їх частиною свого життя назавжди. І це чудово! Цими справами займається Центр Адаптування Дітей в Києві, інформації про який в нас може отримати кожний бажаючий.

На закінчення хочу висловити свої слова щирої сердечної подяки всім вам, наші шановні спонзори, а також всім членам товариства за вашу людяність, щедрість, доброту, тепло та душевні почуття. Сьогодні смертність на Україні перевищує народжуваність. Наш внесок: поміч дітям-будівникам майбутньої держави, повинні бути свідомим завданням кожного українця в діяспорі. Коли пропадуть діти, то пропаде й Україна.

Товариство сьогодні охоплює своєю допомогою понад 850 дітей, а ще є багато всіх тих, які так потребують і чекають цієї допомоги, часто не маючи на хліб.

До нас надходять все нові і нові списки сиріт і ми стараємося якнайскоріше їм допомогти.

У справі спонзорування чи будь-якої інформацій про роботу Товариства Допомоги Сиротам в Україні просимо звертатися на адресу: Orphan's Aid Society, 129 Ridge Road, Douglaston, NY 11363; tel.: (718) 423-4966.

Полк. Ігор Раковський,
голова Контрольної комісії
Товариства Допомоги
Сиротам в Україні

Батькам...

(Закінчення зі стор. 2)

зуміти, що бути батьками — це не значить бути своїм дітям „товаришами-друзями", а прикладними виховниками. Бо, інакше, батькам доведеться розв'язувати дитячі проблеми впродовж довгих літ, аж поки діти доростуть до того рівня, щоб стати своїм батькам зрілими й гідними приятелями.

Кінчаючи, він ствердив, що спостережені ним факти вказують на те, що теперішні батьки дали себе збити з правильної дороги виховання дітей всяким „експертам-теоретикам", замість того, щоб кермуватись „здоровим глуздом". У висліді, кошти виховування дітей подвоїлись, за що батьки одержують менше, ніж половину того, що осягали їхні батьки, кермуючись „здоровим глуздом".

Для більшости наших батьків та освітян психолог Розмонд Америки не відкрив. Бож наслідки тих модерних методів, до того ще й пересолених телевізією, бачиться всюди. Чим далі, тим більше. Чи було б ймовірним яких 10 років тому уявити собі, щоб, як ось недавно в канадському Лондоні, 13-літня дівчина намагалася зарізати на шкільному подвір'ї дев'ятилітнього хлопчину? Чи щоб, як у Британській Колюмбії, шестеро дівчат та один хлопець садистично ломили кості 13-літній дівчині та замучили її на смерть, а змасакроване тіло вкинули в річку? Чи щоб два хлопці в білий день застрілили чотири дівчинки і їхню вчительку, як це сталось недавно в Джовнсборо, Аркенсо? Чи щоб у школах бійки ножами, а то й навіть стріляння і вбивства, нерідко й масові, ставали буденним явищем до тої міри, щоб вчителі боялися за свою безпеку, та щоб школи приневолені були вводити елетронічну перевірку учнів при вході до школи? Чи щоб „експерти" привели освіту до того, щоб випускники „гайскул" із оцінками „А" (відмінно) не були спроможними задовільно висловитися ані на письмі, ані в усному слові?

Навчальні інституції, яких я багато відвідав в Україні, — інший світ! Там діти є дітьми, учні є учнями, батьки є батьками, а вчителі вчителями. Вони знають, ким вони є, які їхні завдання й обов'язки. Більшість, слава Богу, розпрощалася з колишньою, насильно накинутою тоталітарним окупантом, колективною й безіндивідуальною ментальністю й методикою...

Тож коли бачимо освітян з України, які приїжджають сюди „навчитись модерних метод", то це досить непокоїть українську людину зі „здоровим глуздом". Непокоїть, щоб вони, не дай Боже, не звели виховання й освіту в самостійній Україні до таких „висот", як звели експерти „модерними" методами на цій землі.

Хочеться вірити, що „здоровий глузд" остаточно переможе й тут та, завдяки тутешньому гіркому досвідові, не допустить до того в самостійній українській державі.

Денвер — на допомогу Україні

Українська православна парафія св. Покрови в Денвері дуже малочисельна, але хористи церковного хору досить рухливі: протягом останніх трьох Різдвяних свят вони колядували в Денвері серед багатьох і православних і католицьких українців, щоб не тільки, згідно з нашою традицією, привітати всіх з Різдвом і Новим Роком та побажати всім їм щастя, здоров'я і всіляких успіхів у житті і праці, а також щоб зібрати трохи грошей на допомогу Україні.

І так позаминулого року було зібрано з коляди і переслано в Україну чистих (після видатків на пересилку) 350 дол. на будову Дому Українських Інвалідів кол. вояків УПА в Моршині, за що одержали посвідку і грамоту-подяку від Всеукраїнського Братства УПА (голова — Михайло Зеленчук, касир — Петро Паралюк). А минулого року заколядували на Національний Університет „Києво-Могилянська Академія", 345 дол., за що одержали від президента академії В'ячеслава Брюховецького кілька листів зі щиросердечною подякою та повідомленням, що ті гроші були використані на оплату стипендій для двох незаможних студентів, і ті вдячні студенти прислали колядникам і всім жертводавцям листи-подяки — Станіслав Погорілів з Києва і Людмила Маслій зі Львова. Читаючи їхні зворушливі листи, видно, що колядники і всі жертводавці зробили їм велику приємність.

Цього ж року денверська православна і католицька громади відгукнулися ще більшою жертвенністю під час коляди: вислано 800 дол. дітям-сиротам Школи-Інтернату ч. 1 в м. Артемівське (Донбас) — це одна з небагатьох українознавчих патріотичних шкіл на сході України (директор — Андрій Тупиця). Спеціяльна комісія з десяти осіб — бухгальтер, вчителі, вихователі, старші діти під керівництвом директора — вирішила за ті гроші закупити дітям одяг і взуття на літо, а добродіям з Денверу вони від імени всього колективу вчителів і дітей сердечно дякують за надану допомогу в довгому листі-подяці.

Цього останнього Різдва колядували: о. Ярослав Шиметило, о. диякон Володимир Гордіїв, Людмила Клімук (диригент), Лідія Овечко (касир), Івалія Орищин, Зіна Білий, Надя Баррейро і Ганя Зенко. Бензину та авто-„вен" для поїздки колядників офірував безкоштовно Володимир Гром. Йому та всім колядникам і жертводавцям належить щира подяка.

Іван Овечко

У ВІВТОРОК, 31-ГО БЕРЕЗНЯ, в місті Джовнсборо, Арк., відбулися публічні поминки в арені Аркенсівського стейтового університету для вшанування пам'яті трагічно вбитих четверо учнів і однієї вчительки місцевої початкової школи. Понад 7,000 осіб з усіх 93 парафій різнородних віровизнань цього міста з 52,000 населенням взяло участь у цьому публічному вшануванні загиблих. Вони зійшлися, щоб пом'янути трагічно і несподівано загиблих з рук їхніх товаришів, 11-річну Неталі Брукс, 12-річних Пейдж Анн Геррінґ, Бріттній Ворнер, Стефані Джонсон і 32-річну учительку англійської мови тієї ж школи, що загинула охороняючи собою іншу ученицю. Всі шукали оправдання і заспокоєння у словах співчуття і розради президента Билла Клінтона переданих сателітом з Африки, в особистій промові генерального прокуратора Дженет Ріно та інших промовців.

УТОЧНЕННЯ

В ч. 56 "Свободи" з 24-го березня ц.р. у дописі "Підсумки праці 83-го Відділу СУА в Ню Йорку" вкралася неточність. У першій колонці в реченні про прогульку до музею замість слів "в цьому музеї" слід читати: "...в Метрополітальному Музеї Ню Йорку". В четвертій колонці зверху до слів: "Одна з нових членок відділу..." потрібно додати прізвище "Людмила Шпильова". — **Ред.**

ПОДЯКА

Несподівано й передчасно 13-го січня 1998 р. відійшов у вічність, майже напередодні 46-их уродин, мій найдорожчий МУЖ та БАТЬКО

бл. п.

д-р мед.

ЮРІЙ ЧИРОВСЬКИЙ

пластун сеніор уладу „Червона Калина"

хоронений 17-го січня ц.р. на цвинтарі Gates of Heaven, E. Hanover, NJ

Я надзвичайно вдячна родині, приятелям і знайомим, пацієнтам та пластунам різних загонів за так численні особисті, писемні й телефонічні вислови співчуття, Служби Божі й молитви в так тяжких для мене й моїх донечок хвилинах.

Рівнож сердечно дякую всім за так численну участь в Панахидах та похороні.

Складаю подяку високопреподобному отцеві Ф. Шадякові, парохові церкви св. Івана Хрестителя та отцеві Л. Малковому не тільки за молитви та участь у похоронних відправах, але також за те, що вони так тепло прийняли родини покійного й допомагали братам покійного, о. д-рові Андрієві Чировському та о. Іванові Чировському, в цих відправах.

Рівнож щира подяка отцеві протоієреєві І. Наконечному та отцеві дияконові І. Міхлаєві з української православної катедри св. Володимира в Пармі, Огайо за участь в Парастасі.

Рівнож дякую М. Стащишинові за його дякування.

Пластунові, сеньйорові І. Сохапові, дякую за так зворушливу й гарну прощальну промову на Панахиді, в імені Пласту. На цьому місці також дякую Пластовому загонові „Червона Калина" за участь у головній вечірній поминальній Панахиді та у супроводі покійного на цвинтар.

Рівнож дякую гурткові старших пластунок „Меви", товаришкам моєї доні Тамари та товаришкам моєї молодшої доні Діяни, гутркові пластунок „Бджілки" та подрузі О. Юрчук, що так численно прийшли, щоб улегшити горе Тамари й Діяни.

Приятелеві родини Закорченному дякую за тепле прощальне слово від ООЧСУ та Українського Державницького Фронту.

Дякую сердечно вчителям та учням Української Школи ім. Л. Українки в Parsippany, NJ, за їхню численну участь.

Складаю рівнож подяку директорові, учителям та студентам школи Morristown Board, Morristown, NJ, де вчаться Тамара й Діяна, за надіслані до хати квіти й харчові кошички, також за особисті телефонічні розради, оферти помочі та за їхнє масове прибуття на Панахиди й похорон.

Управі похоронного заведення Литвин і Литвин дякує за так дбайливо зорганізований похорон, мимо багатьох перепон та особливо великих опізнень, які зайшли не з їх причин, передовсім в день похорону.

Теті Стені Фединишин, її чоловікові та дітям дякую за дбайливо приготовлену перекуску поміж Панахидами для так численної родини та за теплі слова розради, які я завжди буду пам'ятати.

Шваґрові д-рові Л. Чировському дякую за співпрацю з моїм татком, інж. Р. Запутовичем, у зарядженнях тризни.

О. Федашеві, управителеві готелю Ramada Inn, E. Hanover, NJ, дякую за так щедро й надзвичайно дбайливо зладжену тризну.

Дякую також священикам різних парафій за відправлення замовлених 40-дневих Літургій та Панахиди в різних церквах ЗСА, Канади, Італії та України. В цій околиці це були: о. І. Тихович (парафія Ramsey, NJ), о. Ю. Маркевич (парафія Whippany, NJ).

Були також священики, які окремо з власної волі від себе, відправили Служби Божі: о. П. Галадза, о.А. Онуферко, о. М. Кузьма, о. М. Лоза, о. ректор Д. Шлитт, о. ректор Д. Мотюк, о. Р. Дусановський, о. І. Лукаш, о. Т. Вроблицький, та, правдопобідно, багато інших, прізвищ яких я не знаю, але я за це їм всім дуже дякую.

Цілосердечно дякую за так пречудні квіти й вінки, надіслані до похоронного заведення рідними, приятелями, знайомими, пацієнтами та також співпрацівниками-лікарями хірургами й товаришами, медсестрами, працівниками в бюрі-канцелярії покійного.

Дякую рівнож Dr Brown за проведення операції серця у квітні 1997 року та також Dr Weng, кардіологові, за опіку аж до дня смерти.

Тенісовому клюбові „Twin Oaks" дякую за скоре запотребування амбулянсу та спроби відрятувати мого мужа.

Багатьом особам-персоналові у Morristown Memorial Hospital у відділі наглої помочі, дякую за всі спроби привернути життя моєму дорогому Юркові та за слова розради, оферти помочі, як мені, так і моїм батькам і братові Олегові з дружиною.

Складаю щиросердечну подяку батькам Юрієві, проф. д-рові Миколі та Іванці Чировським за взірцеве виховання сина, який був відданим хірургом, пластуном, а особливо примірним чоловіком і татом дітям, братом, зятем і шваґром.

Особливу подяку складаю моїй мамці, яку Юрко дуже любив й яка через майже 20 літ нашого подружнього життя при кожній якій-небудь нашій потребі служила нам поміччю і порадами. Моєму таткові, братові, д-рові Олегові та братовій д-р Лярисі Запутовичам дякую за їхній труд, роблячи всі похоронні зарядження, які я не була в стані виконати у виді жаху хвилини й безмежному горю, та також за метеріяльну поміч.

Найбільшу подяку складаю моєму найдорожчому Юрієві, як від себе, так і від дітей за любов, тепло, добросердечність, які він нам виявив через ці довгі, незабутні, прекрасні, спільно прожиті роки.

Нехай ця коротенька подяка буде тобі, мій найдорожчий, моїм вічним нев'янучим вінком вдячности на твою свіжу могилу. В наших серцях ти завжди будеш з нами.

Молимося, щоб Бог прийняв тебе в свої обійми за твою безмежну до нього любов і цілковиту йому відданість.

Спи спокійно, мій найдорожчий! Вічна тобі пам'ять!

Тому, що проходили різні добродійні збірки, рівнож складаю всім жертводавцям щиру подяку за щедрі датки:

НА ПОМІЧ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

по	250	дол.	А. Чировська, інж. Р. Запутович;
	200		д-р О. Запутович;
по	100		д-р Ю. Демидович, д-р А. Долинський, M. Williams, Mid-lantic Cardiology PA;
по	50		д-р Р. Андрушків, А. Бурачинський, д-р Б. Худьо, О. Голинський, Н. Голинський, С. Котлярович;
	40		І. Гнатів;
	30		С. Андрушків;
по	25		V. Amaral, Т. Чих, С. Гнатів, д-ри Ю. та Л. Ляшевич, Д. Пасічняк, Л. Пасічняк, І. Савчин-Долл;
по	20		О. Білан, Л. Бульбер, А. Воробець, Величковська;
	15		В. Левицький;
по	10		В. Лойко, К. Іванчук;
	5		D. Piermont.

НА ІНСТИТУТ МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО:

	1000	дол.	д-р Б. Гудзяк;
по	500		д-р Л. Чировський, Lucent Technologies — NJ, д-р Л. Кузьмак;
по	200		проф. д-р М. Чировський (Miami, FL), о. д-р А. Чировський (Ottawa, ON, Канада), о. І.Фреїшин-Чировський (Parma, OH), д-р Л. та д-р А. Долинські, A. Lutz;
	150		І. Зарицький;
по	100		працівники інст. митр. А. Шептицького, (Ottawa, ON, Канада), В. Білоус, Е. Червик, О. Федаш, Б. Крамарчук, д-р Я. Ставничий, З. Гуран, д-р О. Ґудзяк, Б. Гуран, Ю. Долинський, Ю. Крижанівський, Б. Шандор, Sisterhood Pokrova (Parma, OH), Ukrainian American Senior Society (Miami, FL), Emergency Medical Associates;
по	75		д-р Р. Радзіховський, О. Смішкевич;
по	50		Б. Тимиць, Р. Осадчук, І. Федак, Ю. Реплянський, І. Бардин, М. Марч, Я. Яворський, д-р І. Крамарчук, О. Денисик, М. Семанишин, Т.Богданська, Р. Смішкевич-Андерсон, М. Мартинець, А. Феденишин;
	35		О. Павлишин;
	30		А. Голубець;
по	25		Т. Турчин, Я. Ракочий, М. Василина, Ю. Попіль-Бозьо, П. Лагола, Ґери Зрімець, Л. Цьолко;
по	20		М. Кукало, І. Кочержук, Л. Рудзінський, І. Скарупа, Р. Турчин;
	10		М. Крамарчук;
	5		О. Бережницька.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ:
100 дол. М. Ковальчук

НА AMERICAN HEART ASSOCIATION:
по 100 дол. Bell Atlantic Mobile, Headquarters, Bedminster, NJ, Dr. N. Bertha.

НА MEMORIAL ST. CLAIRE/RIVERSIDE FOUNDATION :
Medical and Dental Staff of Northwest Covenant Medical Center, Denville Campus (сума невідома).

НА MEMORIAL GIFT AND MASS:
Sharon Lisa, RN, Operating Room Dover General Medical Center; (сума невідома).

НА БОГОСЛУЖБИ:

200	дол.	д-р Надія Ніку з мужем Ніком
140		проф. д-р М. та І. Чировські, батьки (Григоріянські Служби);
60		мешканці кондомінію 8320 Byron St. Miami, FL
25		М. Яремко, Ф. Гурин;
20		М. Павлів.

ІНДИВІДУАЛЬНО ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ ЗАМОВИЛИ:
Р. Пиндус, І. Саковський, Ю. Стефанівський, Е. Войтенко, В. Левицький, О. Денисик з родиною, Д. Яримович, Я. Яримович, Й. Яворський, Є. Змий, д-р Л. Кузьмак, Ґ. Смішкевич, І. Турянський, О. Бойко, подружжя Бордун, подружжя Ковальчик (S. Dakota), Т. Бурий, І. Косґров (Illinois), Ю. Юрків, Вяч. Косць, Т. Швабиньський, о. П. Васло, Е. Войтечко, Г. Зрімець, анонімний із Parma, OH, М. Левицький, Ю. Стефанівський, інж. І. Турянський, Я. Яворський, Є. Змий, О. Бойко, Ю. Яримович, Д. Яримович, д-р Л. Кузьмак, М. Смішкевич, Ю. і д-р М. Смішкевич, І.Раковський, В. Вовк, М. Возняк, О. Шарун, д-р Б. Ґудзяк, О. Татунчак, о. диякон Довбуш, М. Яремко, Ф. Гурин, Ш. Таращук, Д. Таращук, О. Почапська, Ц. Шевців, Е. Жарський, В. Мазепа, д-р Л. Чировський, О. Павлишин, Я. Ракочий, інж. Р. Запутович, J. Costentino, B. Murray, K. Larsen, D. Miles, Dr. N. Augustin, sister G. Plant, P. Maritato, J. Cossgrow (Illinois). B. Steel, J. MacLain, Dr. J. Casgrow.

Заздалегідь перепрошую за які-небудь помилки чи то переочення, тому що також проходили різні збірки без мого відома і, правдоподібно, я не дістала повні списки.

Нехай Всевишній винагородить вас всіх своїми ласками та передовсім здоров'ям!

Дружина покійного АРІЯДНА ЗАПУТОВИЧ-ЧИРОВСЬКА
з донями ТАМАРОЮ та ДІЯНОЮ

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ Д-РА А. ХРАПЛИВОГО

Ню Йорк. — НТШ в Америці влаштовує доповідь голови Дослідного відділу світлових систем Лусент Технолоджіс лябораторії Белл, члена Математично-фізичнотехнічної секції НТШ д-ра Андрія Храпливого на тему „Світлохвильові передачі інформацій — революція в комунікації". Доповідь відбудеться 4-го квітня ц. р. в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку. Початок о год. 5-ій вечора.

ЗУСТРІЧ З Д-Р ТЕТЯНОЮ БЕДНАРЖОВОЮ

Елкінс Парк, Па. — Дирекція Філії УКУ у Філядельфії влаштовує зустріч з доцентом Карлового університету д-р Тетяною Беднаржовою, яка виголосить доповідь на тему „Великий український ювілей: 75-ліття Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі". Зустріч відбудеться у неділю, 7-го квітня, у Філії УКУ, 7911 Whitewood Rd., Elkins Park, Pa.

КОНЦЕРТ В УІА НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки повідомляє, що концерт у пам'ять Святослава Ріхтера, заплянований на суботу, 4-го квітня, не відбудеться з причини труднощів з одержанням виконавцями віз.

VII КОНҐРЕС СФУЛТ

Ужгород, Україна. — Як повідомляє Світова Федерація Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ), VII Конґрес Федерації проходитиме в закарпатському місті Ужгороді 16-20-го серпня ц. р. До участи запрошується лікарів та фахівців споріднених професій. Додаткові інформації поміщені у „Свободі", ч. 62 з середи, 1-го квітня ц.р.

На вечорі Асоціяції Професіоналістів і Підприємців

Асоціяція українсько-американських професіоналістів і підприємців Ню Йорку і Ню Джерзі 14-го березня ц. р. відбула свою чергову зустріч. Ця асоціяція, що рівноправно входить у Федерацію подібного типу асоціяцій, відома своїми серйозними програмами з економічних, політичних, наукових, соціяльно-культурних проблем. Вона має у своєму набутку вже не одну добру справу.

Однією із стимулюючих прикмет діяльности комітету товариства є залучення молодих професіоналістів. Їхні виступи на теми з різних ділянок праці, як правило, є розповіддю „з власного досвіду" і тому зацікавлюють слухачів своїми конкретними рекомендаціями і політністю думки. Жваві дискусії нерідко перетворюють виступи у своєрідний семінар, практичні наслідки якого часом мають фантастичний ефект. Контакти з відомими і досвідченими людьми допомагають членам і приятелям асоціяції орієнтуватися у загальних політико-економічних, правних процесах, які відбуваються у світі. Це, у свою чергу, сприяє спробам розгерметизації власної діяльности та надає сміливости виходити на тісніший зв'язок з Україною, і не тільки з нею.

Члени асоціяціяції приділяють увагу також професіоналістам на ниві науки, культури та мистецтва. Принаймні раз на рік відбуваються вечори за участю музичних виконавців. Цього року, як і раніше, зустріч членів і приятелів асоціяції відбулася у привітному домі Оксани і Юрія Тритяків, куди були запрошені двоє професійних бандуристів — Юліян Китастий і Михайло Андрець.

Вечір відкрив президент Асоціяції українсько-американських професіоналістів і бізнесменів у штатах Ню Йорку та Ню Джерзі д-р Богдан Витвицький. Він привітав учасників і гостей зібрання, коротко розповів про важливі завдання, які ставить перед собою товариство, а також вказав на заплянований на цей рік проєкти, в яких передбачається, наприклад, конференція, присвячена важливому питанню: „Чи існуватиме українська діяспора в році 2020-му?" Наскільки це актуальна проблема, можна судити з того, що ця тема постійно дискутується в наукових колах і громадських організаціях. Науковці Америки, Европи і, безперечно, України присвячують їй друковані розвідки і доповіді. Амбасадор України в ЗСА д-р Юрій Щербак, д-р Роман Шпорлюк (Гарвардський університет), письменник і громадський діяч Мирон Куропась та інші погодилися виступити на конференції Асоціяції професіоналістів, яка має відбутися у жовтні цього року. Присутнім була цікавою інформація про діяльність діючого товариства.

Потім перед слухачами виступили запрошені бандуристи Є. Китастий і М. Андрець. Якими шляхами прийшли до вивчення типово українського музичного інструменту молоді люди, народжені в Америці? Чому вони так захоплено говорили про свою любов до кобзарського мистецтва, а потім і демонстрували її у своєму виконанні? Відповідь простяглася ширше, ніж відомості про долю окремої людини. Водночас вона була відповіддю власне на тривожне питання про існування української діяспори, а ще ширше — про життєдіяльну функцію українського мистецтва на одному рівні з культурними надбаннями інших народів.

Ю. Китастий уособив пряму традицію українського кобзарського мистецтва, переданого родинними професійними зацікавленнями: від батька Петра і діда Івана та його брата Григорія, який керував капелею бандуристів і мав величезний вплив на формування не однієї ґенерації музик.

Багато для роздумів дало повідомлення молодого бандуриста про його особисте „відкриття" традиційного, автентичного кобзарського мистецтва, яке він (і не лише він) почув у записах, зроблених Левком Майстренком, кобзаря Зиновія Штокалка (1920–68). Виконання останнім пісень з репертуару Остапа Вересая, якого слухали Т. Шевченко і М. Лисенко, вразило Юліяна Китастого своєю орнаментикою, особливостями народної системи мислення. Він почав студіювати звукову стихію зафіксованого виконавства, а згодом використовувати окремі елементи у власних обробках і композиціях.

Традиційний і модерний характер сприйняття людиною XX-го століття! Чи це не захоплююче явище?! Таке саме входження в музичну мову давности і сучасности, різних за своїм джерелом, почули присутні і в творах кобзаря Андреця. Роджений в Америці (стейт Огайо), вихований в родині з лемківського краю, де кобзарське мистецтво не було розвинене, Михайло закохався в звучання бандури і від шкільних років не розлучається з інструментом, який, видно з усього, приносить йому радість творчого натхнення.

Концерт розпочав Ю. Китастий піснею „Нагадай, бандуро, співами" Григорія Китастого на слова Ніни Калюжної, яка була написана в баварському таборі для переміщених осіб і стала програмним твором кобзарського мистецтва в еміґрації. Потім продемонстрував на кобзі старовинного типу зразок жартівливої пісні „Кисіль" з репертуару Остапа Вересая, заграв на сопілці власний твір „Esperanca" (в перекладі з португальської — надія). Так назване українське хліборобське село, що виникло 100 років тому в Бразилії.

Ю. Китастий коротко згадав про свої виступи в Бразилії і Арґентині, про дитячий кобзарський гурток, який він зорганізував у Бразилії, про існування кількох ансамблів бандуристів, які навчилися гри від двох учасників капелі Василя Ємця, що першим у 1930 роки концертував у Північній Америці.

Оригінально поєдналися українські і азійські мотиви у нещодавно написаній „в'язанці" Юлія Китастого. Автентична турецька мелодія „чепурліка", яку він вивчив від бандуриста Кена Блума, американця неукраїнського походження, орґанічно перейшла до другої, також автентичної, мелодії, але вже українського танку „млинок".

У „Варіяціях на тему 'Нова радість стала'" автор М. Андрець зумів виявити настрій музичної теми, який відрізнявся від сучасного тлумачення, в якому тепер нерідко звучить ця щедрівка. Бандурист показав не так радісний передзвін, як хоральну виваженість, сувору обрядованість середньовічної музики. Це, так би мовити, ретроспективний погляд.

Гра бандуристів виявила також засвоєння нових прийомів композиції, нетрадиційних для бандурного мистецтва. У творі М. Андреця „Після дощу" переданий медитативний характер мелодії завдяки використанню двох пентатонічних ладів і структури, почутих в індонезійській музиці. „Я відчуваю, — наголошує М. Андрець, бандурист і хемік-дослідник за головним фахом, — що бандуристи в Північній Америці мають унікальну можливість розвивати музику в новому напрямку. Ми маємо непохитні підвалини в традиційному репертуарі, а також можемо передавати нові музичні ідеї з оточуючого світу".

Дует для двох бандур „Нічого" Ю. Китастого несе ознаки стилю американського мінімалізму. Розкрити стан внутрішньої зневіри і спустошення, використовуючи дві ноти в мелодії зі структурно непарним ритмічним чергуванням — це всеодно, що на полотні змалювати світловий потік через неповторну кольорову гаму. Динаміка руху — неруху має свої власні імпульси. Концертова бандура, як показує життя, має широкі можливості не лише для аранжування клясичної музики (а ще так давно які палкі суперечки виникли щодо цього у колах бандуристів!), але й для створення музики модерного стилю та імпресіоністичних образів.

Закінчився вечір, де бандуристи продемонстрували слухачам не лише виконавське мистецтво, але й до певної міри виявили свій філософський погляд на процеси, які зазнає бандурна культура в широкому світі. Присутні дістали велику насолоду від інтелектуального спілкування і прийняття.

Тамара Булат